

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petítorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbeli hirdetések, alkú szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tár”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Négy- vagy bérmentlenül beküldött
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazintán kéziratok nem adnak
vissza.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 ft. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5. — Egyes szám — „ 3 ”
Előfizetési pénz minden közlemény:
tőplác, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bármintre küldendők.
Előfizethető helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségénél. Együtt a postahiva-
talok útján.

A kéz.

* A tiszta-eszlári ügy nem ma-
rad * a csekélyebb jelentőségű
ügyek sorában, nyoma és pedig so-
na nem muló nyoma fog annak ma-
radni nemzetünk történelmében. Kö-
vetett Magyarországon bűn ép
ugy, mint a föld más részén, akár-
mennyi, de azok megmaradtak a
maguk természetes jellegük mellett
és nem lett vádolva az állítólagos
bűnösök és bűnrészesek által a bíró,
vagy legalább e vád nem talált
meghallgatásra, míg az első vád
vagy valónak, vagy valótlannak nem
bizonyult. A tiszta-eszlári esetnek az
adja meg a különleges színezetet,
hogy egy időben vádoltatik az áll-
ítólagos bűnös és a vizsgálatra ki-
küldött bíró.

Volt már alkalmunk e kérdés-
hez szólni, s kifejeztük megbotrán-
kozásunkat ez ügygel, különösen
az ügyet a jelen pontra terelő ügy-
védi eljárással szemben. Az időben
azonban még nem volt annyira fej-
lődve a dolog, mint van ma, ma
midőn már a vizsgáló bíró és a tör-
vény közegei ellen tanuk hallgat-
tattak ki, ugyanazon tanuk, kik vá-
dolva vannak, vagy vádolva voltak.

Van-e a világon nagyobb termé-
szetellenesség, mint a tiszta-eszlári
eset kapcsán felmerült dolgok?

Keresik a bűnösöket, vádolta-
kat — és pedig mint a jelek mu-
tatják — nem alaptalanul, vádlot-
takat tud felmutatni a lelkiismeret-
es bíróság, és a helyett, hogy a
bűnös kiderítésére mindent elkövetne
az állam hatalom és a bíróság egész
szervezete, apró dolgocskákat óriá-
sokká felfu a könnyelműség szá-
vára, magát a bíróságot vád alá
helyezi a bíróság más része.

Tréfakép találtatik ez fel, hogy
Magyarországon ilyen is történhetik,
vagy komoly meggyőződésből cse-

lesznek az illetők úgy, a mint
tesznek, vagy végre a rafinírozott
gonoszság űzi mesterségét?

Tréfa nem lehet, mert az ilyen
tréfa, mely Magyarországot becsületét
ássa alá a művelt világ előtt, leg-
alább is örök börtönt érdemelne ju-
talmul.

Komoly dolog ez, sajnálatosan
komoly, melynél egyaránt közrejá-
szik a csendes tudatlanság, a gyarló
félrevezethetőség és a roszakaratu
ravaszság.

Az ügyvédi háromság által
emelt — mint kiderült — alaptalan
vádak oda vitték a dolgot, hogy a
királyi főügyész Kozma Sándor szemé-
lyesen ment le Nyiregyházára
megvizsgálni az ügyek miben állá-
sát. Két személy között volt válasz-
tás, a bíróságot vádló királyi ügyész
és a vizsgáló bíró között; ha a
királyi ügyésznek lett volna igaza,
vagyis ha a vizsgáló bíró helytelen
uton járt volna, illetve a vád alá he-
lyezettek méltatlanul vádoltának,
ugy E. N a g y László helyén ma-
rad, Bary pedig régen ott hagyta
volna a bírósági testületet, melyet
eljárása által igazán kompromittált
volna. De Kozma ottléteinek ered-
ménye ép az ellenkező volt, E. Nagy
Lászlónak kellett elhagyni állomását.
Van-e tisztán gondolkozó fő, ki eb-
ből világosan nem látja, hogy Bary
helyes irányban vezette és vezetni
vizsgálatot? Bizonyítvány, ha az a
tisztán gondolkozó fő egyuttal elfo-
gultatlan is, kénytelen feladni más-
nemű álláspontját és a fő dologra
nézve egyet ért velünk, — abban
nevezetesen, hogy a vádoltak ala-
pos okra vannak vádolva.

Hátra vannak a mellékkörül-
mények, melyeket annyira felfújt az
ügyvédi rafinéria, hogy ime veszé-
lyeztetni látszanak most már az
igazság kiderítését.

Önkénytelenül merül itt fel a
kérdés, történhetik-e ilyen? szabad-e
ilyennek megtörténni.

A józan ész felelete határozott,
és azt mondja, hogy n e m !

Hogyan, azért mert a bíró,
esetleg meggyőződést akar szerezni
ha nem-é ál haj fedi vádolt fejét
s e szempontból meghuzza a kondor
hunczuktát, kegyetlenséggel vádol-
ják a bírót, erőszakos vallomás te-
vésének eszközlési szándékát ken-
jék rá? és az e szempontból emelt
vád alapján gátoljuk őt az igazság
kiderítésére irányzott törekvésében,
mielőtt megfelelt volna hivatásának?
Nem, ilyet megtérni az örök igaz-
ság érdekében nem szabad.

Mi jelentőséget tulajdoníthat az
igazságszolgáltatás ma a tutajosok
vallomásának? Hiszen még nincsen
kiderítve, ha vajjon csakugyan bün-
telenek-é, ellenkezőleg a gyanu azért
hogy szabad lábra helyezettek, na-
gyon is rájuk nehezedik, és legkö-
zelebbi vallomásuk után még inkább,
mert ki adhat hitelt az olyan beszéd-
nek, hogy a kifogott hullát azért
ásták el, mert a varju rászállott,
rászállott ott a tuta-jo-
sok előtt kiknek köte-
lességük vala őrizni a
hullát?

Igen is hihetőbb, hogy azért
ásták el a hullát, hogy ha rá nem
akadnának azonnal, majd pár hét
mulva a felbomlott tetemet felfedez-
vén, a ruha azonosság alapján álla-
pittassék meg a személyazonosság
is, és így félre vezettesék az igaz-
ságszolgáltatás sujtoló keze.

Ne nagy képűsködünk uraim
és ne igyekezzünk félre vezetni a
közvéleményt és az igazságszolgál-
tatást!

Hirlapírónak, ügyvédnek, poli-
tikusnak és bármely nyilvános té-
ren működő egyének csak addig

van becsülete, míg az igazságot
tisztá lélekkel szolgálja.

Meglátszik, hogy a tiszta-eszlári
ügyben ma is működik-e az a szentes
kéz, mely mindjárt az első napok-
ban mutatkozott, s mely már annyi
vissza vonást eredményezett. Ez a
kéz mondjuk ki nyiltan: az izraelita
aliance pénztelt marka, mely megvá-
sárolja a tudományt és szolgálatába
veszi a közvélemény organumát.

Mi ma sem állítjuk, mert még
az ítélet nincsen hivatalosan kimond-
va, hogy S o l y m o s i Esztert fa-
natikus zsidók, még azt sem, hogy
a bezártak ölték meg, sőt hogy egyá-
talan meg van ölte, de tiltakozunk
miuden olyan beavatkozás ellen,
mely bár némi alappal látszik birni,
a főkérdés tisztázását veszélyeztetni
látszik, s követeljük ugy az állam
hatalomtól, mint a birói testülettől,
hogy a magyar igazság szolgálta-
tás tekintélyét ne engedje a külföld
előtt sárba tiportatni, hanem üssön
körmére annak a kéznek, mely a
legszenetebbet e földön, az igazságot
igyeckszik bármi ezélebből is elfolytani.
Majd ha a büntény kiderült, vagy
ha a vád valótlannak bizonyul, adas-
sék csak hely a bíróság ellen bea-
dott panaszoknak, mert a jelen el-
járás teljesen veszélyeztetni a való
kideríthetését.

„Legyen igazság; vagy vesz-
szen a világ!”

= A zsinat határozatait a val-
lás és kööktatási ügyi miniszter előterjesz-
tése folytán a krály előlegesen is jóvá-
hagyta. Az aláírás is megfog történni
közelebb.

= Egyiptomi háboru. Mint a Reu-
ter ügynökségnek Konstantinápolyból tá-
virják, az alkirály Angolország beleegye-
zésével Baker pasát kinevélta meg az egy-
ptomi hadsereg újjászervezésének feladata-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Danton és Marat.

(DUMAS SÁNDOR „Ingenué”
czimű történelmi regényéből.)

MÁSODIK RÉSZ.

VI. 26.

Artois gróf ő fensége paripa-istállója.

Epen ugyanazon gazdaszat fizetés
után futkosók és szegénység vadászok bán-
tották volna szemeit a hivatalnokok egyi-
kének, a ház legszerencsésebbjének gonosz
módon, ha az ő emberbaráti támadásaik
Artois gróftól arra birták volna, hogy em-
berbarát legyen mint ők — és lovat el-
adja és az embereket az ő istállóiba be-
szállásolja.

Mi nem a paripa istálló orvosát ért-
jük, mint őt nevezték, mi nem az állator-
vost értjük kit így is neveztek, hanem az
állatorvosek sebészét ki az első és máso-
dik udvar között, a napon, és északfelé
tizenkét száz frank fizetéssel lakott.

Ez volt azon ember, kit Danton előbbi
napon éjfélikor azon ígérettel hagyott el,
hogy őt reggel 10 órakor ismét látandja,
s ő ígéretet melyet teljesíteni épen készü-

lőben volt midőn e paripaistálló tömör ka-
puján 1788 augusztus 26-án a meghatáro-
zott órában belépett.

„Hol lakik Marat orvos ur? — kér-
dező a széles vällu svajczit, ki hiába igye-
kezett roppant hasán két rövid karja vé-
gén lecsüngő kis kezeit kereszbe tenni.

„Előcsarnok, B. lépcső, D. oszlopos
folyosó, 12 ik ajtó”, válaszolá a svajczit,
a nélkül hogy tévedne és mégis a nélkül,
hogy arra a mit mondott, a legcsekélyebb
figyelmet is fordított volna.

Danton, a reggeli nap lágymeleg su-
garai alatt ment keresztül a nagy udva-
ron, hol már néhány dzsidás, hosszú csiz-
máik sarkantyúival csörömpölve járt fel s
alá.

A harcizok nyilt ablakaiból kihal-
latszott a lovak erőteljes lehelése, melyek
a takarmányt és a zabot orrukkal ide s
tova taszigálják. Jobbról a csördörök nye-
ritése volt hallható, melyre balról a türel-
metlen kanczák feleltek.

Ezen zörejjel összeveg pült a: oszlo-
pos boltok alatt az ezüstlánczocskák csör-
gése, és a vus csatoknak egymásból való
dörzsolódása a pallerek sietve dolgoztak
a fényes szeraszámokon, a tiszta víz széles
csatornákon csörömpölt a márvány vajak
végénél, melyekből a szolgálati lovak épen
ittak volt.

Dantonnak menése k őzben, melyet

ezen udvaron keresztül tett, — ideje volt
mindent látni, és mindent hallani. Hiába
igyekezett ő, a mult napi emberbaráti em-
lékezetek alatt, csudákozását minden uri-
lagosságok fölött elfojtani. Mondánk, hogy
Danton benső vágya a pazar fényre volt
irányozva, és nem tudnánk állítani, hogy
ezen ember, ki Marathoz, mint a nép vé-
delmezője és barátja jött, ebben a perc-
ben, nem épen annyi irigységet érzett-e
magában, a gazdag herczeg ellenben mint
rokonszenvet a szegény proletárius iránt?

Még is fitymáló szemmel és ránczba
szedett homlokkal haladt ő tovább az ud-
varon, és őt percze volt szüksége hogy
azon keresztül menjen; ily nagy hatalmat
gyakoroltak e különböző tárgyak érzel-
meire, melyek őt meghatották.

Végre, midőn az aranyozott, kőbe vé-
sett betűt az I. számot megpillantotta, —
belépett.

Egy széles oszlopos folyó vezetett
ezen épülettömegben végig futva a lovar-
dába, melynek a lég enyhesége folytán
kinyitott két kapuja, egy optikai csalódás
által megkettőztetett távolságban, a vörös
homokban kerülő lovakat felülről, megvi-
lágitva a szemnek két fényes, ezüstös di-
szoitönyös istálló mesterek mutatták, ezen
látvány háttérben mint ábrándos árnyé-
kok mozogdoztak aztán ez alakok ide
s tova.

Danton akaratlanul megállott, ezen
első oszlopos folyosó alatt — hogy magát
körülnézzé. Ugy nézett szerteszt, mint
az olyan ember, aki ezen szép dolgok ér-
tékét ismerik; s igen gyorsan ragadta ki
magát aztán ezen szemléletéből.

A görög bölcsésznek legalább ke-
mény viharokat kellett kiállania és nem
mindig győzelmesen került ki azokból.

Azon heves ugrásnál, melyet vele
bölcsészete tétetett Danton a 3 lépcsőnél
volt, párosával lépett fölfelé a hágcsokon,
befordult a D. oszlopternácza és halkal
kopogtatott a 12 számú ajtón.

Halkal kopogtatott mondjuk, nem
azért mintha Danton természete szerint bá-
toratlan vagy félénk lett volna az illem-
kérdéseknél; de mégis vannak házak, mel-
lyek tiszteletet parancsolnak; — vannak
személyi lakhelyek, melyek oltárakhoz ha-
sonlítanak.

Danton, talán feltett kalappal ment
volna be egy tartomány kormányzójához;
de Maratnál, nem merészelté azt tenni.

De minthogy egy pillanat mulva —
a kopogtatás után — mely pillanatban fi-
gyelmesebben hallgatózott, mint életében
valaha tette, — látta, hogy nekie nem
felelték, és semmi zörejt sem hallott, —
megfordítá a kulcsot, és egy lapos folya-
sóra bukkan, mely a világosságot azon
tornáczeről kapta, melyet épen elhagyott

val. Baker pasa elfogadja a megbizást. Az alkirály Kairóba érkezett, a pályaudvarban Wolsley tábornok és Counaught hercege fogadták. A lakosság igen barátságos fogadtatásban részesíté az alkirályt.

A közlekedési miniszter tárcza ügyében az alkodozások Csáky Albin gróffal megszakadván, elsőb Tiszta Lajos került kombinációba, de mintán ő sem volt hajlandó állását elhagyni, a miniszterelnök ifjabb Szógyényi Lászlót kineveletve a megüresedett tárczával. Ez csak nemrég neveztetvén a külügyminiszteriumba osztályfőnöknek, hol jól érzi magát, a diplomáciai pályát elhagyni vonakodik, s minthogy bajos lenne helyére más jó magyar embert találni, ezen kombináció is elejtett. Jelenleg Péchy Tamás bázelnök visszahívata a közlekedési miniszterium élére tervezetik, korántsem bizonyos azonban, hogy e terv is sikerüljön. Lónyay János máramarosi főispán, kiről régebben szó volt, ma estére váratik a fővárosba; ő, valamint Ivánka Imre, már korábban kijelenték, hogy nem hajlandók a miniszteriumba belépni.

A tiszáninneri ref. egyházkerület tegnapi közgyűléséről írják. A közgyűlés igen látogatott volt, az egyházmegyéék küldöttein kívül az aban-tornai közpapság nagy számmal volt képviselve. A világiak közül ott volt: b. Vay Miklós, elnököt, ifj. b. Vay Miklós, b. Vay Béla, Ragályi Gyula, Bernát Győző, Lükő Géza, Comáromy László, Darvas Imre, Bérczay Odón, Kovács Károly stb. stbt. urakat s a kassai ref. egyház számos tagját.

A gyűlés első tárgya volt a debreczeni zsinatról báró Vay Miklós elnök által előterjesztett jelentés. A közgyűlés azt határozta, miként a zsinati törvények legfelsőbb szentesítés után a superintendensi hivatal által az összes egyházaknak azonnal megküldessenek, az egyházkerület előtt pedig — ha a körülmények úgy kívánják — egy rendkívülileg összehívandó közgyűlése hirdetésnek ki.

Az egyetemes convent eddigi hatásköre a zsinati törvények életbelépte után jelentékenyen módosulván, a convent újraalakítandó lesz s az egyházkerület részéről a conventi képviselők is újválasztatnak, a választás akkorra halasztatott, mikor a zsinat határozatai hatályba lépven, a volt conventi tagok megbízataa befejeztnek tekintetik.

A Petőfi-szobor leleplezése.

A szobor-bizottság ülést tartott az első magyar ált. biztosító társaság üléstermében, Ráth Károly főpolgármester elnökelete alatt.

Ráth Károly elnök megnyitván az ülést, felszólitására Reményi Antal titkár felolvasta az ünnepélyt rendező bizottságot utolsó ülésének jegyzőkönyvét. E bizottságot a nagybizottság azzal a megbízással küldte ki, hogy a leleplezési ünnepély sorrendjét megállapítsa. A felolvasott jegyzőkönyv e kisebb bizottságnak éppen ez érdemben folytatott tanácskozásait s megállapodásait tartalmazza.

volt. Erős pecsenye szag, a konyhába vezetete őt balra, hol egy piszkos kemence előtt egy közönyös lényű asszony ült és káposztájához hónapos retket tisztogatott, mialatt két szelet pecsenyére is vigyázott, melyeket egy fehér füst felleg von körül, mely a forró zsír zsaratnájára szikrázva, susorogva emelkedett föl.

A kemence osztálya egyikén, tejfőt, egy a használat által megrepedt serpenyőcskében; míg ugyanazon osztályban kétségkívül hogy a kősen meggazdálkodtassék, egy cserép edényben, fekete kávé bugyogva forrott, és közönyösen azon kevés zamatos illányt is elgőzölöglette, mely a két előbbi napon történt főzetését tülelte volt.

Részut a tüzfógo felett végre, mely közvetlen a rostély mellett feküdt, melyen a pecsenye szeletek sülték; szenné vált két kenyér szelet volt a parázs tűzön, mely a rostélyon tul ért.

Dantonnak tehát nem sok szemléldéere volt szüksége arra, hogy a reggeli konyhacéduláját, melyet számára új barátja készített — előre megtudja.

Az Epicureus mosolygott és úgy taláta, Grimod de la Reymère konyha cédlulájára gondolva — hogy Marat a stoikus filozófus az alkalommal épen oly sok büszkeséget, mint zaugoriságot mutat; — s egy pillanattig kedve kerekedett, hogy

E megállapodáshoz a nagybizottság némely lényegtelenebb módosításokkal hozzájárult. E szerint az ünnepély programja a következő:

Október 15-én a leleplezési ünnepély napján d. e. 9 és fél órakor a meghívottak az akadémia disztermében összegyűlnek s ott Ráth Károly főpolgármester a nagybizottság másodelnöke megnyitja az ünnepélyt. A megnyitó beszédet gróf Károlyi István, az elnöknek kellett volna tartani, de a gróf egy ma érkezett levelében arról tudósította Reményi Antal titkár, hogy ünnepre nem jöhet fel Budapestre, mert törött lába még mindig kitérésben van s még 3 hétig úgy is marad; november hó vége előtt semmi reménye hozzá, hogy N.-Károlyból hol betegen tékozik, kimozdulhasson. A bizottság e megváltoztatlan ténny tudomásul vevén, sajátlatának jegyzőkönyvében ad kifejezést.

Ráth Károly megnyitja után, Jókai Mór, ki erre a legnagyobb kézséggel vállalkozott, emlékbeszédet mond Petőfi felett, melynek végeztével Ferencz-József ténen és a eorsón át testületileg a szobor elé vonulnak az akadémiából.

A szobor előtt Ráth Károly megtartja a leleplezési beszédet, mely után lehell a lepel a szoborról. Ekkor a fővárosi egyesült dalkarok élénklük a Petőfi Honfildalára szerzett férfi-negyest s Nagy Imre elszavalja Endrődi Sándor pályanyertes Petőfi-ódáját. A szavallás után a testületlek lerakják a szobor talapzatára koszorúkat s a zenekar előadja a Kölcsényhymnust. Az ünnepély délután 3 órakor a Redoutban diszebb fejezi be.

Adolf Mózes főrabbi a zsidókról.

A Függetlenségnek írják Drezdából: A tiszta-eszlári büntény alkalmazásából a Németországban nagy tekintélynek örvendő Adolf Mózes főrabbius a „Zeitgeist“ című folyóiratban terjedelmes cikket közöl. „A zsidóságnak a világ minden részében, a föld minden országában, de különösen jelenleg Magyarországon öszintén be kellene látnia, hogy hitsorsosaik büntetneinek félénk rejtegetése és eltitkítása által önmaguk okozzák azt, hogy egyesek rosszasa az összes zsidóságra egyetemlegesen hártatik és azért felelősségre is vonnattathatik. Mindedig még nem bírtunk azon szokásunkkal szakítani, hogy az igazságszolgáltatás kezébe juttott zsidó hamisítóknak, uzsorásoknak, vagy gyilkosoknak az öket fenyegető büntetés alól való megszabadítására minden erőnköl ne működünk közre, csupán csak azért, hogy ne mondassák, hogy egy zsidó zár alatt van, vagy hogy az akasztófán halt meg. Ha egy zsidó hamisan esküszik, lop, felgyújtja saját házat vagy boltját, erőszakos fajtalanást követ el, vagy gyilkosságra vetemedik, azonnal felamat benünk a felelem, hogy egy zsidó gátsága mindnyajunk szegyenére válik. Azon szokásunk, hogy büntető feleinket védelmezni óhajjuk: reánk nézve sok rossznak volt okozója. — Nem mondják alap nél-

egész egyszerűen megmondja neki, hogy egy kevéssel több pecsenyeszelet, sokkal jobban esett volna a gyaloglás által, melyet tett, tökéletes étvágyra gerjelt gyomornak.

De nem épen csak reggelizés végett jött Danton a Paon utcárol a Faubory de la Route végeig; kérdézőködött tehát a szakácsnétől, kinek igénytelen ruházatát egy pillanattig megcsodálta, és ez föltekin-tett és gögösen válaszolá: hogy az ur dolgozik.

De ugyanakkor — tagadhatatlan — újjával Marat szobája ajtajára mutatott a szakácsné.

Danton megnyitá az ajtót, anélkül, hogy bekopogtatott volna, mert ezen elővigyázati szabály előzől már rosszul ütött ki; és a házi urnál volt.

VII.

Marat otthon.

Fehér pettyes sárga zsebkendővel a fején, testével egy fekete faasztalra hajolva, karjai könyökig meztelenül — szőrés és száraz karjai mint a Gloucester megboszorkázott karja. Marat rövid, tempotalall karezett egy vastag papírra, ama papírok egyikére, melyeket Hollandiában gyártottak, s a melyek két-három vakarást is kiállhattak.

Sok könyv volt előtte kinyitva, s

kül, hogy: „Látjátok a zsidók nem engedik övéiket az igazságszolgáltatás kezébe megfenyítettetni. Elrejtik a bűnösöket, legjobb meggyőződésük ellenére védik azokat, pénzt tesznek össze, hogy megszabadítsák a börtönből; megvesztegetik a bírakat és esküdteket, hogy a zsidó büntetőket felmentse. Mindent egy takaró alá dugna, az államtvővénye elveszti rájuk nézve kötelező erejét, mihelyt fenn forog annak szükségessége övéiket büntényeik következményei alól elvonni. Miután pedig oly egyetemlegesen büntető feleikert magukat közbevetik, következések, felelősségre is vonatok. — Azt hiszik, hogy az mindnyajunkra szegyen, ha egyet közülök felakasztanak, s e szerint fel is akaszthatjuk mindnyajukat, vagy az egyesek büntényeinek részeseikent tekinthetjük.“

A magyar zsidóknak tehát kötelességeben állana minden erejököl odahatni, a sőtétségbe vilárosságot szerezni, melybe a Solymosi Eszter halála lelepleztetik. Az isten szerelméért semmit se titkoljanak el; ne tőrekedjenek arra, a törvényes vizsgálatot tévra vezetni. — Ha büntény forog feu bűnbőldejk az a büntető tvővény teljes szigorával. Ha az elfogott zsidó gyilkosságot követtek el, kötéltre velök! — Rabinusok és községek részesek lesznek a gyalázatos tényben, ha nyilt, becsteltes vallomások által nem működnek közre, hogy a titok fátyola fellebbentessék. — Minden zsidó Magyarországon, ki valamit a tényállásról tud, jelentkezzék önkéntesen a törvényszéknel és minden utógondolat nélkül tegyen vallomást. Ugy látszik, hogy eddig e tekintetben a zsidók Magyarországon nagyot vétkeztek.

B. F.

Hirek.

(A fővárosból.)

Hivatalos köszönet Blaha szonynak. A mai „Budapesti Közlöny“ szerint báró Splényi Ödönnek Blaha Luiza urnő borszéki időzése alkal-mával megtartott hangvesenyének 200 frt tiszajóvedelmét az alsó-borszéki iskolai tanulók felségelésére alapítványkép tevé: a vallás és közoktatásiügyi m. kir. miniszter nevezettnek ezen szép nemes tetteért köszönetét nyilvánította.

Eljegyzés. Grill Richárd udvari könyvkereskedő, a fővárosi társas körök egyik jól ismert alakja, eljegyzte Csillag Teréz kisasszonyt, a nemzeti színház szeretetreméltó ifju művésznőjét.

UJDONSÁGOK.

* **Petőfi-szobor költségeinek fedezésére szerkesztőségünkben adakoztak: Stahl Géza 1 frt. Dr. Ozory István 2 frt. Boros Sándor 1 frt. Összesen 4 frt.** Midőn ez adományokat nyújtázzuk, ismétleten felhívjuk olvasóinkat, rámutatván az első napi szép eredményre, hogy becses ado-

több ántik módon összegöngyölített kézirat hevert a földön.

Ezen spártai író, mindentől a kisbureaokrata szegényes iparát láttatta: tollkése czéznával összekötve; író eszközei kopottak mint a Fabriczius diszedényei — elgörbüilt és összerágott tollak, egy hónapi szolgálatukat jeleztek. Minden összhangzásban volt Marat körül; ott volt egy ostya katulya, feketített papírból, porzól egy nyilt és harmadnegyedrészit üres száru dohányszelence, és ezek alatt egy dohanyabrosz, durva Tóneui vászonból nagy kék négyzegekkel tarkázva.

Marat, az ablaktól távol a szoba egyik szegletébe állította fel asztalát. Ó nem akart szórakozni, még csak a nap által se megörvendezettve lenni. Ó nem akarta, hogy a kövek hasadákaiból kinövő fűszálak vele a világról beszéljenek; ó nem akarta, hogy az ablaka keresztifán repkedő madárkák ő vele az istenről beszéljenek.

Az orrát, azt ő sárga papírra tartva ha irt — szemé egy régi kárpitra szegezve ha gondolkozott — nem élvezett más szórakozást a munkául — mint mar-gát a munkát; az író egész öröme, műveinek egész fényűzése nem csak ismeretlen dolgok voltak előtte, hanem közönyös.

viz kivéve a szonnyúság csilapi.

mányaikat mielőbb hozzánk jutatni szíveskedjenek.

* **A reform. egyház tanácsnokok gazdasági bizottsága holnap délután 6 órakor ülést tart.**

* **Egy kis figyelmet fordítsanak már elvalahára a városi hatóság a körül van felhalmozva, a városnak minden részében található. Ha valaki idegen ember érkezik a városba, leg-ször ez a ronda hely öltik szemébe, város többi nevezetességeiről. Más órával sokkal komolyabb dolognak tartjuk egészet, semhogy a hatóság tréfnak kintse azt; — ez a faraktár való-tűzfészék, nagy mérvben veszély, nemcsak a magánosok épületeit, — nem a középületeket is, mint az előtály lakot, a templomot a vasuti épü-keket stb. Ideje volna valóban hogy szánkunk e fölöl gondolkodék, a többi raktárak is jóval a vasuton túl vannak. Elhelyezve, hát miért nem lehetne a raktárt, mely rontja az izlést, az- kívül, mint említettük, tűzveszéllyel-nyegeit ott az egész városrészt, szinte eltávolítani a többi fetelek közé.**

* **Kreicsányi Ignác** ugyancsak buzgalkodik, hogy a közönség igéyemet minél inkább megfelelhessen. Mindjárt az első négy nap alatt a „Prolog“-on körül három ujdonság fog szüre kerülni s kévetkező sorrendben: Szombaton „Prolog“ és „Odette“ vasárnap a „Prolog“ népsziműve; kedden pedig „A furesz boru“ cz. kedves zenéjű operette-ujdonság fog színrekerülni. Az operette-kiallítás, mint alkalomunk volt meggyőződni, egyik-lesz a legfényesebbeknek. A jelművek feltűnően csinosak s párisi minták után készítvék.

* **A szolnoki vasuti hid fagerendái jutnak eszébe mindazoknak, kik az eszéki katasztrófa hajmeresztő részletei olvassák.** A világ legnagyobb vasútja, az amerikai Pacific-vasut, végnélküli mozsárok fölöl épített hidakon robog keresztül órák sebességgel; de az eszékihez hasonló katasztrófa még ezen, közmondásos kényelműsséggel kezelt vasut évkönyvében sem találatik. Az eszéki eset fokozott mérvben fogja az egész világ figyelmét vasuti hidak felé irányozni, mint ez az 1879. évi december 28-án a Tapolcayam hidján Skóceziában történt bárm alkalomával is történt. Meg vagyunk gőzödvé róla, hogy a magyar államvasutak igazgatósága a legujabb katasztrófan okom a szolnoki fahidat, melynek lerombolása mar ugys tűzött ki egy izde határidőt s így ennek szükségét maga beismerte, — mihamarabb vasbiddal fog helyettesítettetni, minthogy a fahid javítás költségei évenként ugys nagy összeget mint mondják 50.000 frtot emésztének meg. Mert abban mindnyaján egyetértünk, hogy az eszékihez hasonló katasztrófa nem szabad ismétlődnie; legalább azt, hogy az hazánkban ne ismétlődjek, minden lebetölt meg kell tennünk.

* **Köszönet nyilvánítás.** Sasztina Lajosné urnő az árva-ház ünnepélyére 5 forintot küldött hozzám az árvák részére, azon óhajjal, hogy e napot számokra is

tására való szükségességét — különben idegennek látszott előtte.

Marat egyike volt azon cynikus költőknek kik a muzsát piszkos kézzel kéri megkyitkért.

Azon zőrejnél, melyet Danton esengő köhögése idézett elő, midőn Marat szobájába lépett, megfordult ez, és felismerve a várt vendéget, jelt adott a balkezével, mely jobb kezének engedelmet kért, hogy irásába egy elkezdett tételt bevégezheasse.

De ezen tétel nem végeztetett meg gyorsan mint Danton észrevette.

„Miy lassan ír ön!“ mondá ő; — „ez ritkaság egy eleven, sovány ember mint ön. Azt hittem volna, hogy ön csupa türelmetlenség, egészen ideges és azt látom, hogy ön gondolatait, betűről betűre sorozza egymáshoz, mintha meg volna ön bizva, hogy valami iskola részére egy szép-írás mintalapot készítsen.“

De a nélkül, hogy nyugalmát veszítene, egy egész sort irt le Marat tejesen, miközben azonban fáradságot von maga-nak, hogy balkezével Dantonnak ismét jelt adjon, azután mikor irását bevégezte, megfordult és mindkét kezét odanyújtá uj barátjának, oly mosolylyal, mely részint ajkainak sötét idomzatát megnyitotta.

(Folyt. köv.)

legyek kellemessé, n kis oszonnával. a befogónó az árvák köszönetemet. Ka

* **Kossuth és Lajos nagy hazánkfiak alkalmából a Magyar (Almberg) Antalból táviratilag üdvözölte. „50 éves nagy hazafi, tisztelttel Jalava.“ E kezdő távirattal válaszonút önnök, áldás népknek. Kossuth.“**

* **Lövészet ere Dijat nyertek legjob Brutman 2 db 2 frtos lövészel Szilágyi Sám- lért.**

* **A debreczeni tézi által 1881 év ok- rones ülése a verseny belépti jegyek ára rész- tatott, miről a n. é. k- nál ezennel értesítjük. Hozták a nyel 6 frt. 30 kr. Lovasjegy a k-**

* **Olvasdász. A aban a következő uj- Krecsányi Ignác- na hajuában érkez- Hogy a várva-várt k- r- s nnyire megu- r- s u n k u t c z a i a- leges. — A régi ősmé- sivenes, s örömtelt, i- vözik. — Több új tag- a n- ö k j o r z e s e a- futólag láhattuk, mon- mosak és szépek, dolkeznek azokkal a j- yekkel hódítólag. Szintarsuatakun tagjai összesen mi is szivün működéstiköz erőit, ki- casét kívánunk. „Alig- lamit mondani. Minda- alahuzott helyeket, azt meg nem tagadhatjuk, ravallér ujdonszera- assük. Az eg szerelmé- nézőnk s z e p s e g- Hat szineszeink hol má- azok sem valami csunya- lan csak a női szépség- sege? Kevesebbet a m- ből, és többet a kö- zönség józan felfogás- ból! . . .**

* **Az új százfi meg van az rossz tulajd- nyen össze lehet teves- tosakkal. Szinök, rajzu- hasonlít egymashoz. Ig- saron történt a minap, kedő tevédesítő száz- helyett egy vidéki aty- zást — hasonlóan tize- annak rendje és mód- vágta. Keves variatva- vasarlasokat tett s a- folyvást tízesnek tartott- jobban jart persze a b-**

* **Elve eltemet- mek. Abad Szalókon a szerencsétlenség törté- nyé széalmalom közlél- gyerek a nap melege- dörbe buzódot. Egyze- történt s a szó szoros- te a három boldogtaln- ésökre indultak, mar- voltak. Temetésök na- ment véghez.**

* **A katonai ze 4 órától kezdve a főp-**

* **A szinidény. er a mai napon. Ma H- talomjátéka van. Az id- gyon rosszul ütött k- nézve. —**

* **Csinos botrá- lári ügyben. A foghá- dolgokat vallott a fogly- omását visszavon- mond — hogy elcsapja- nég azért vallott olyan- a kir. ügyész a vizsgáló-**

* **Az eszéki ka- kísérletet tettek a vizb- let kibuzására, de s i- hidrészlet helyzetének**

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései szept. 26.

Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam	
		penz	áru			penz	áru				penz
	Allamodóságok.				d) Közlekedési vállalatok.						
	M. vasuti kölcsön 120 frt.	131.	131.50	500	Alföld-fiumei vasut.	445.	460.	6%	Pesti magy. ker. bank.	101.25	
	Magy. gömöri áll. záogl. 5%	—	—	500	Déli vasut.	—	—	5%	" Kisbirtokos. föld.-int.	101.50	
	M. kel. vas. államköt. 5%	88.50	89.	200	Északkeleti vasut.	163.	164.	7%	" " " "	—	
	M. kel. v. áll.-k. ar. v. ez.	106.50	107.	500	Erdélyi vasut.	163.	163.	6%	" " " "	—	
	M. kir. nyer.-kölcs. 100 forint	115.50	119.	160	Győr-sopron-ebenfurti vasut.	—	—		Elsőségek.		
	Magy. kir. nyer.-kölcs. 50 frt.	117.	118.	200	Kassa-oderbergi v.	147.	148.	200	5%	Alföld-fiumei vasut.	96.
	Tiszai és szegedi kölcs. 4%	109.25	119.75	1600	Magyar-galicziai vasut.	159.	160.	200	5%	Battaszék-dombv. zék, v.	91.75
	1871. magyar államkötvény 5%	—	—	300	Magyar nyugoti vasut.	166.	167.	100	5%	Dunagőzhajóz. társ.	—
	1873. " " " "	—	—	200	Osztr. államvasut.	313.50	314.50	200	5%	Eszakkeleti vasut.	91.
	Magy. aranyjárdék adóm.	118.60	118.90	200	Pécs-barosi vasut.	218.	219.	200	5%	M. nyugoti v 1874 ki b.	91.
	Földteherment. kötv. magyar	98.	98.50	200	Osztrák dunagőzhajózási társ.	—	—	100	6%	Kassa-oderb. (ezüst)	91.
	Földteherm. kötv. magy. zár.	95.	96.	200	Budai hegyháza	428.	431.	100	5%	Lloyd és tőzsde-épület	102.50
	" kötv. temesi	95.	96.	200	Pesti közuti vasp.	—	—	100	5%		97.
	" kötv. 1867. zár.	94.	95.								
	" kötv. horvátországi	—	—		e) Takarékpénztárak.						
	" kötv. erdélyi	95.75	96.25	100	Országos központi	535.	540.				
	M. orsz. jel. urb. vált. kötv.	92.	93.	1000	Pesti hazai első	1650.	1700.				
	Szólólódzma vált. kötv.	97.25	97.50	200	Egyesült bpesti főr.	540.	542.				
	M. k. kamatozó kincst. utal.	—	—	102	Pesti külvárosi	131.	132.				
	Pestvárosi kölcs. 1870-ből 6%	104.25	104.75								
	Bankrészvények.				f) Különböző vállalatok.						
	a) Bankok.			105	Alagut	110.	111.				
200	Általános magy. mun. hitelint.	202.	210.	150	"Franklin" társulat	148.	150.				
200	Angol-osztrák bank	121.	122.50	400	Ganz-féle vasöntőde és gépgy.	650.	653.				
100	Kisbirtok. földhitelintézete	—	—	80	Gschwind-féle szeszgyár	400.	405.				
80	M. általán. földh.-részv.-társ.	—	—	200	Gyapjamosó bizom. l. m.	—	—				
100	M. ált. hitelbank	303.	303.	85	Kereskedelmi épület.	545.	555.				
140	Magyar jeiz. hitelbank	214.	112.	200	Könyvnyomda "Atheneum"	529.	532.				
140	Magy. leszámítóló és pénzv. b.	407.50	108.	100	Pesti	765.	775.				
160	Osztrák hitelbank	309.60	309.80	400	Köszénb. és Téglagy. Drasche	170.	171.				
100	Osztr. magy. bank	825.	828.	200	Salgó-tarjáni kőszénbánya	119.	121.				
600	Pesti magy. keresked. bank.	—	—	100	vasfinomító	149.25	149.73				
	b) Biztosító-társaságok.			200	Schlick-féle vasöntőde	216.	218.				
500	Első m. ált. b. tars.	3550.	3600.	500	Serfőződe első magyar	600.	605.				
300	Pannonia viszontbiztos. társ.	1130.	1150.	200	Sereszhizlajó	305.	307.				
300	Unio viszontbizt. intézet.	—	—	200	Sósuti kőbánya	42.	45.				
	c) Gőzmalomok.			200	Spodium- és Csontliszt-gyár	277.	282.				
500	Concordia malom	455.	460.	200	Tégla-és mészegető ujlaki	107.	108.				
500	Első budapesti malom	1050.	1075.	160	Gőztéglagyár kőbányái	284.	286.				
200	Erzsébet malom atv. jog. nélk.	169.	170.		Záloglevelek.						
500	Henger malom	515.	525.	5 1/2 %	magy. földh. int. pap é.	101.75	102.				
160	Luiza malom	205.	207.	5 %	" " " "	100.	100.25				
200	Molnárak és sütők malma	524.	526.	4 1/2 %	" " " "	94.50	95.				
1000	Pannonia malom	930.	950.	5 %	" " " ar. v. ez	116.75	120.				
300	Victoria malom	350.	350.	6 %	" " " jelzálogbank	101.25	101.50				
				5 1/2 %	" " " alt. földh.-r.-társ.	—	—				
				5 1/2 %	" " " " "	—	—				

H I R D E T E S E K

"ARANY BIKA" szálloda

Debreczenben.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a főpiacz terén egészen újonnan épült, és a legnagyobb kényelemmel berendezet, 40 szobával bíró szállodám a t. közönségnek rendelkezésére bocsátattam.

A szobák különböző árban, 1 frittól fölfele adtnak, a már általános üsmert pontos és előzékeny kiszolgáltatás mellett. — Az "ARANY BIKA" szálloda kitérő konyhával rendelkezik, továbbá bir díszesen berendezett

étteremmel, kávéházzal

és SÖRCSARNOKKAL stb.

Minden érkező és távozó vonatához a szálloda saját társas kocsiközlekedéssel bir.

Különösen megjegyeztetik, hogy a szálloda borpinczéje valódi jó minőségű tisztán kezelt magyar borokkal van ellátva, melyek nemcsak bel-, de külföldön is kitűnőségüknel fogva elismertté tettek szert.

Vendégek, kik hosszabb ideig tartózkodnak az "Arany bikában", mérsékelt árszámításban részesülnek. Kérvén a n. é. közönség becses pártfogását;

Tisztelettel

Fehér Hermann

az "Arany bika" szálloda bérelője,
DEBRECZENBEN.

Huzás októ. 2-án 1882.

IGÉRVÉNYEK

Bécsi sorsjegyekre Főnyeremény 200.000 frt. ára 2 frt 50 kr. és bélyeg.

3% földhittel sorsjegyekre. Főnyeremény 50.000 frt. ára 1 frt 50 kr.

VII. Magyar ló-sorsjáték 500 drb. értékű nyeremény. Huzás októ. 23-án, ára 1 frt.

Marienbádi katonai gyógyház sorsjegyek. Huzás novemb. 14. ára 50 kr.

Székelymivelődési sorsjegyek Huzás októ. 5-én. ára 50 kr.

Jelentkezéseket a vörös kereszt-egylet új nyeremény sorsjegyeire elfogadok darabonként 4 forint biztosíték letétele mellett.

Előlegek mindenféle értékpapirokra, réis zvalnyekre, arany és ezüst neműekre.

KATZ JAKAB, termény és liszt üzletében, főpiacz, Teleky-utca sarkán

882. XIV. é.
Helyben és
Egy évre 10 frt. N
Fél évre 5 . . .
Előfizetési pénz
főpiacz, VECSEY
kesztőségbe be
Előfizeth
TELEGDI K. L.
KAROLY könyv
szerkesztőségé,
Lelencz
* * A lelencz
lan fontosságú i
asát évek óta s
érelése szempon
vád a sajtót sem
fővárosban. Foly
vált általa ugy a
társadalom. Am n
tudománynak, m
delem és iparnak
kat emelt, nem e
tekezés árán, s m
ssivarvgygyűjtő,
vadász, gazdasszo
egyesületeket alak
apatlan utszélre v
nem törődik senk
hagyja társadalom
veszni s a társada
létőknek szülő o
lett bün, undorító
tője, nem egyszer
sabb bün, a gyer
időzője.
A szükség
nyilvánult, mert
a társadalomnak
Régen letűnt a k
nevezett zabi gy
gesnek, rosznak,
totta társadalmun
óta a statistika ad
elé kerülnek miót
ják azt, hogy mi
szerint szaporodik
jokhoz viszonyitv
mily megdöbbentő
landóságának szá
kintő aggodalom
üldözött mostohá
vén a becses
vette annak mik
sét, sőt gyümölcs
Más, talán
lomban azóta rég
a habozás, s azó
A "DEBRECZE
Danton
(DUMAS SÁNDOR)
czimű történelmi
MÁSODIK
V
Marat
"Igen, igaz"
lassan írok."
"Hogyan, — m
"Üljön le ön t
"Danton, a hely
melyre felkérte
rátámaszkodott anna
tekintete az írószta
ült — át karolta és
"Miért, ma? V
jai, — vagy közöny
Bo a-nak?"
Marat nem b
hasoulitás miatt, ez
Vipera szó, udvari
szehasonlítás megk
ratot, de Boa! ezen
nagyobb! st.
"Igen, — fel
szonzá Marat, és sz
van szükségük. Nek